21501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3497 Brief van de minister van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 oktober 2026

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026.

De minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

**VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 12 OKTOBER 2026**

Op maandag 12 oktober 2026 heeft de minister van Buitenlandse Zaken namens Nederland deelgenomen aan de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) in Luxemburg. Op de agenda stonden de volgende onderwerpen: een informeel ontbijt over het tegengaan van *Foreign Information Manipulation and Interference* (FIMI); de veiligheidsimpact van uitbreiding van de Europese Unie; de Russische agressie tegen Oekraïne, waarbij er ook aandacht was voor de escalerende, hybride campagnes gericht tegen de EU en haar lidstaten; en de situatie in het Midden-Oosten. Ook heeft de Raad kort gesproken over Georgië onder lopende zaken en was er mede op Nederlands verzoek een AOB over het Internationaal Strafhof. Verder wordt middels dit verslag onder het kopje “overig” teruggekomen op een toezegging en een aantal moties en wordt uw Kamer geïnformeerd over het voornemen van het kabinet om het Verdrag inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding met de Verenigde Staten te verlengen.

**FIMI-ontbijt**
Tijdens het informele FIMI-ontbijt sprak de Raad over de toegenomen buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, die een groeiend risico vormen voor de Europese veiligheid. Als gevolg van actiever optreden middels de inzet van het sanctie instrumentarium, gecoördineerde strategische communicatie en structurele samenwerking met partnerlanden en met organisaties zoals de NAVO is de EU in staat op steeds systematischer wijze te reageren op dreigingen in het informatiedomein. Daarnaast wordt blijvend gewerkt aan het versterken van de weerbaarheid tegen deze dreigingen. Nederland gaf tijdens de Raad aan deze inzet te onderschrijven en benadrukte het belang van het aanpakken van het bredere ecosysteem dat FIMI mogelijk maakt, evenals steun voor onafhankelijke media en journalisten.

**Veiligheidsimpact uitbreiding**
De Raad sprak over de veiligheidsimpact van uitbreiding van de EU. Hoge Vertegenwoordiger Kallas en Commissaris Kos stonden stil bij enerzijds de wijze waarop de EU kan bijdragen aan regionale stabiliteit en de veiligheid van kandidaat-lidstaten en anderzijds de bijdrage die kandidaat-lidstaten kunnen leveren aan de veiligheid van de EU. Het gaat dan bijvoorbeeld om hun expertise om *Foreign Information Manipulation and Interference* (FIMI) tegen te gaan of hun bijdragen aan GBVB-missies. Vanuit veiligheidsperspectief is van cruciaal belang dat kandidaat-lidstaten niet eerder toetreden dan wanneer zij aan alle toetredingsvoorwaarden voldoen. Nederland gaf aan dat EU-uitbreiding in de huidige geopolitieke dynamiek een positieve bijdrage kan leveren aan de veiligheid van de Unie, waarbij de voorwaarde is dat het voor de veiligheid van de Unie relevante EU *acquis* – van GBVB tot rechtsstaat – naar behoren wordt overgenomen en de kandidaat-lidstaat anti-corruptiehervormingen doorvoert. Daarbij zet Nederland ook in op sterke waarborgen in nieuwe toetredingsverdragen, o.a. om terugval op rechtsstaat tegen te gaan. Daarnaast gaf Nederland, gesteund door verschillende lidstaten, aan dat ook EU-interne hervormingen nodig zijn, om te verzekeren dat de EU een GBVB heeft dat ook na uitbreiding slagvaardig blijft. Hier sprak Nederland zich uit voor een overstap

naar besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid in plaats van unanimiteit op onderdelen van het GBVB.

**Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en de toenemende hybride dreigingen vanuit Rusland**

De Raad stond stil bij de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De bespreking binnen de Raad werd voorafgegaan door een discussie met de Oekraïense Minister van Buitenlandse Zaken, die stilstond bij de belangrijkste noden van Oekraïne op financieel, militair en civiel terrein.
Tijdens de bespreking in de Raad benadrukte Nederland, met het oog op de aankomende winter en de recente intensivering van Russische aanvallen, de hoge urgentie voor meer bilaterale steun van Europese lidstaten aan Oekraïne. In het bijzonder stond Nederland stil bij het belang van luchtverdediging en energiesteun. Ook onderstreepte Nederland dat steun aan Oekraïne evenrediger gedragen dient te worden door alle EU-lidstaten en dat alle internationale partners betrokken dienen te worden. Conform motie Van der Werf c.s.[1], vroeg Nederland – daarin gesteund door verschillende lidstaten - aandacht voor gebruik van de geïmmobiliseerde Russische centralebanktegoeden, in aansluiting op de eerdere brief met Zweden, Polen en Spanje hierover. Nederland besteedde tijdens de Raad ook aandacht aan de noodzakelijke hervormingen in Oekraïne.
De Raad stond daarnaast stil bij het opvoeren van druk op Rusland om zijn agressieoorlog tegen Oekraïne te beëindigen. In dat kader gaf de Raad een sterk signaal af door circa 1.600 nieuwe *listings* overeen te komen. Ook was er bij verschillende lidstaten steun voor het verscherpen van het visumbeleid. Ook Nederland sprak hier zijn steun voor uit en benadrukte het belang van het blijvend, en versneld, opvoeren van de druk op Rusland met nieuwe sancties.

De Raad stond tenslotte stil bij de toegenomen hybride activiteiten vanuit Rusland. Nederland heeft hierbij gepleit voor een meer daadkrachtige en proactieve Europese aanpak, waarmee via kostenverhogende maatregelen, zoals sancties, visumrestricties en attributie bij incidenten, tegendruk wordt uitgeoefend om deze acties te ontmoedigen en de dreiging het hoofd te bieden. Daarbij is complementariteit met de NAVO-aanpak van groot belang.

**Situatie Midden-Oosten**

De Raad sprak over de situatie in het Midden-Oosten. De Raad benadrukte zorgen over verdere escalatie in de regio en veroordeelde de recente aanvallen op de burgerluchthaven in Riyad. Het belang van solidariteit met de Golflanden werd in de Raad breed gedeeld, ook in aanloop naar de voorziene EU-GCC Top. Nederland onderstreepte het belang van het herstel van vrije doorvaart in de Straat van Hormuz en de Bab al Mandeb, en bevestigde dat het fregat Zr. Ms. Evertsen *associated support* zal leveren aan EU-operatie ASPIDES. Ook verkent het kabinet, in reactie op het verzoek van Hoge Vertegenwoordiger Kallas, aanvullende steun aan de operatie.

[1] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3433.

Nederland heeft in de Raad benadrukt dat drie jaar na de terroristische aanslagen van Hamas op 7 oktober 2023 de vijandelijkheden en dreigingen jegens Israël nog steeds de realiteit zijn. Het kabinet is in lijn met de motie Ceder[2] voorstander van additionele sancties tegen Hamas en *Palestinian Islamic Jihad*.

In het kader van de tweestatenoplossing alsmede de implementatie van VNVR-resolutie 2803 en het vredesplan van president Trump, benadrukte Nederland dat het van belang is dat EU-lidstaten aanwezig zijn in de Palestijnse Gebieden. Nederland wees ook op de Israëlische verkiezingen die op 27 oktober plaatsvinden en stelde dat de EU helder moet zijn over de Europese zorgen die een nieuwe Israëlische regering moet adresseren. Ook pleitte Nederland samen met gelijkgezinde landen, in lijn met relevante moties, voor EU-handelsmaatregelen tegen goederen uit de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden. Hier is binnen de EU nog steeds onvoldoende draagvlak voor.

De Raad stond tevens stil bij het uitstel van de Palestijnse verkiezingen. Een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, benadrukte dat verkiezingen zo snel mogelijk plaats dienen te vinden, waarbij de EU klaar staat om het verkiezingsproces te ondersteunen, bijvoorbeeld met een EU verkiezingswaarnemingsmissie.

Ten aanzien van Libanon besloot de Raad tot oprichting van de *EU Support Mission (EUSM) for Lebanon*. Deze missie heeft als doel bij te dragen aan de veiligheidssituatie door het Libanese leger en de veiligheidsdiensten te ondersteunen. Nederland verwelkomt deze aanvullende EU-steun aan Libanon.

**Georgië**
De Raad sprak kort over Georgië. Hoge Vertegenwoordiger Kallas en Commissaris Kos gaven aan dat de situatie in Georgië verslechtert en dat interesse bij de autoriteiten tot het hervatten van een oprechte dialoog met de EU niet aanwezig lijkt. Nederland deelde, evenals verschillende andere lidstaten, zorgen over de situatie in Georgië en steunde het voorstel voor een nadere bespreking van Georgië tijdens de RBZ in januari, als volledig agendapunt. Een andere groep lidstaten pleitte voor het belang van politiek engagement. In lijn met de motie Rajkowski[3] wees Nederland EU-lidstaten op de recente resolutie van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, die pleit voor het indienen van een interstatelijke klacht tegen Georgië op basis van artikel 33 van het EVRM.

**AOB: Internationaal Strafhof**

[2] Kamerstuk 23 432 nr. 593.
[3] Kamerstuk 21 501-02 nr. 3491.

Op 9 oktober jl. maakte de Verenigde Staten bekend het Internationaal Strafhof (ISH) te sanctioneren. Nederland betreurt deze nieuwe stap zeer en staat pal voor het Hof en de bescherming van het internationaal recht. Het kabinet is zich ook bewust van de impact die deze aangekondigde maatregelen kunnen hebben op de mensen die werken voor het Hof.

Hoewel het Hof gesanctioneerd is, geldt er een algemene uitzondering, een zogeheten *general license*, waarmee tot 7 april 2027 alle transacties zijn toegestaan die gebruikelijk en noodzakelijk zijn voor het voortzetten of afwikkelen (‘*maintain or wind down*’) van activiteiten, contracten of andere overeenkomsten waarbij het ISH is betrokken. Het doel van deze periode is volgens het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken om zinvolle vooruitgang te boeken met diplomatieke en juridische oplossingen die tegemoetkomen aan de Amerikaanse zorgen. Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft ook aangegeven dat deze algemene uitzondering kan worden aangepast afhankelijk van het succes of falen van dergelijke inspanningen. Er is in die tijd dus ruimte voor dialoog met de VS. Dat verwelkomt het kabinet. Het kabinet wil die ruimte serieus verkennen, waarbij Nederland staat voor het internationale recht en de onafhankelijkheid van het Hof.
Verder zijn er drie algemene uitzonderingen zonder einddatum voor transacties die noodzakelijk zijn voor telecommunicatie, pensioenbetalingen en de voortdurende detentie van de huidige gedetineerden.

Tijdens de Raad heeft Nederland steun uitgesproken voor het Hof en de internationale rechtsorde. Ook pleitte Nederland voor het voeren van de dialoog met de VS. Daarnaast riep Nederland de Europese Commissie op haar coördinerende rol ten volle te spelen bij het beschermen van het Hof en het mitigeren van de sancties, specifiek richting Europese bedrijven opdat zij hun dienstverlening richting het Hof continueren. Ook riep Nederland andere lidstaten op hieraan bij te dragen, onder andere in contacten met (mogelijke) dienstverleners. Tenslotte deed Nederland een expliciete oproep aan de Commissie om te herbevestigen dat het Blocking Statute klaar staat voor wanneer dat noodzakelijk is om het functioneren van het Hof te beschermen. Dit kreeg veel steun van andere lidstaten.

De Europese Commissie onderstreepte dat de periode van zes maanden inderdaad gebruikt dient te worden voor mitigerende maatregelen, diversificatie van dienstverleners en dialoog, en gaf daarbij duidelijk aan dat EU-dienstverleners hun diensten in die periode kunnen continueren. Ten aanzien van het Blocking Statute herbevestigde de Europese Commissie – in reactie op de oproep van Nederland en andere lidstaten - dat dit instrument klaar staat voor wanneer dat noodzakelijk is om het functioneren van het Hof te beschermen.

Tot slot heeft Nederland steunbetuigingen en verklaringen aangejaagd, waaronder een gezamenlijke verklaring van verschillende ministers van buitenlandse zaken en een EU-verklaring.

**AOB: sanctieregime georganiseerde misdaad**
Op Nederlands verzoek werd kort stil gestaan bij het voorstel voor een

sanctieregime georganiseerde misdaad. Uw Kamer wordt binnenkort uitgebreider geïnformeerd over dit voorstel en de Nederlandse inzet daarbij.

**Overig**

*Verdrag inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding met de Verenigde Staten*
Het Koninkrijk der Nederlanden is voornemens het in 2000 tot stand gekomen Verdrag inzake samenwerking op het gebied van drugsbestrijding (Trb. 2000, 34) met de Verenigde Staten voor een vierde keer te verlengen met een periode van vijf jaar (tot 2 november 2031). Het Verdrag stelt de VS in staat om vluchten uit te voeren voor surveillance, monitoring en het opsporen van drugstransporten vanaf “forward operating locations” (FOL’s) op de burgerluchthavens van Curaçao en Aruba. Deze instemming ziet alleen op onbewapende vluchten. Voor het Koninkrijk der Nederlanden en de VS is het tegengaan van grensoverschrijdende en georganiseerde criminaliteit in de Caribische regio een gezamenlijke prioriteit.
*Veiligheidssituatie Syrië*
De veiligheidssituatie in Syrië blijft kwetsbaar, specifiek voor journalisten en activisten die de overheid controleren. In lijn met motie Dobbe c.s. (Kamerstuk 32 623, nr. 346) heeft de regering in bilateraal verband bij Jordanië, Libanon en Turkije gesprekken gevoerd over humanitaire visa voor mensenrechtenactivisten en journalisten uit Syrië.

*Subsidie aan het project Freedom Sky van Stichting Protect Ukraine*
Ter uitvoering van de motie van de leden Van der Werf en van Lanschot[4] heeft het ministerie een subsidie van € 500.000 verstrekt aan het project *Freedom Sky* van Stichting *Protect Ukraine*.

*Toezegging inzake Emergency Coalition for the Financial Sustainability of the Palestian Authority*
Graag kom ik terug op de toezegging[5] inzake de mogelijkheid om aan te sluiten bij de *Emergency Coalition for the Financial Sustainability of the Palestinian Authority.* De *Emergency Coalition* werd op initiatief van Noorwegen en Saoedi Arabië in september 2025 in het leven geroepen tijdens de bijeenkomst van de *Ad Hoc Liaison Committee* (AHLC), om internationale begrotingssteun voor de Palestijnse Autoriteit te vergaren. De AHLC is een donorcoördinatiemechanisme voor de internationale steun aan de Palestijnse Autoriteit, waar Nederland lid van is.

Nederland gaf destijds geen begrotingssteun aan de Palestijnse Autoriteit en heeft zich toen niet aangesloten bij de *Emergency Coalition.* Wel heeft het kabinet in juli jl. tijdens de bijeenkomst van de Palestine Donor Group een bijdrage aan het EU-PA begrotingssteunmechanisme PEGASE aangekondigd van

[4] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3376.
[5] TZ202609-007

5 miljoen euro. De financiële situatie van de Palestijnse Autoriteit heeft de blijvende aandacht van het kabinet. Nederland is actief lid van zowel de Palestine Donor Group als de AHLC, waar dit onderwerp continue op de agenda staat. De *Emergency Coalition* is sinds dit jaar niet meer actief.

*Moties Tijdelijk Sanctiebesluit t.a.v. goederen uit onrechtmatige Israëlische nederzettingen*
Zoals bekend in uw Kamer, heeft Nederland gekozen voor een nationale maatregel ten aanzien van goederen uit de onrechtmatige Israëlische nederzettingen die, overeenkomstig de motie Piri (Kamerstuk 23 432, nr. 775), op 22 september 2026 in werking is getreden en wordt geïmplementeerd. Het kabinet onderhoudt intensief contact met de Douane inzake de uitvoering. In lijn met de motie Dassen (Kamerstuk 23 432, nr. 788) onderhouden zowel het ministerie van Buitenlandse Zaken alsook de Douane goed contact met België om omzeiling tegen te gaan. Hierover is na inwerkingtreding hernieuwd contact geweest. Ten slotte is, conform de motie Van Baarle (Kamerstuk 23 432, nr. 781), extra ingezet op communicatie over de gevolgen van het sanctiebesluit. Zo zijn zowel bij de RVO als bij de Douane speciale websites ingericht over de maatregel, wordt in de reis-app van het ministerie van Buitenlandse Zaken informatie verstrekt aan reizigers uit Israël, en worden passagiers op Nederlandse luchthavens vanuit Israël via informatieborden gewezen op de nationale maatregelen en de consequenties daarvan voor reizigers.